

Täby kommun

Uppföljning av 2009-2010 års
revisionsrapporter

Rapport

KPMG AB

2012-05-21

Antal sidor: 20

Innehåll

1.	Sammanfattning	1
2.	Bakgrund	2
3.	Syfte	2
4.	Metod och avgränsning	3
5.	Projektorganisation	3
6.	Uppföljning av förvaltningsrevisionsrapporter 2009-2010	3
6.1	Godkännande/tillstånd och tillsyn av enskilt bedriven barnomsorg	4
6.2	Granskning av IT-strategi	5
6.3	Ekonomisk uppföljning och styrning i större investeringar	8
6.4	Granskning av överförmyndaren	10
6.5	Styrning och uppföljning av arbetsgivarfrågorna	11
6.6	Äldre med sammansatta vårdbehov i gränssnitten mellan landsting och kommun	14
6.7	Kvalitetsarbete inom äldreomsorgen	15
6.8	Granskning av bisysslor	17

1. Sammanfattning

Godkännande/tillstånd och tillsyn av enskilt bedriven barnomsorg

Enligt den skriftliga information vi har mottagit i form av rutinbeskrivning och stickprovssammanställning bedömer vi att Barn- och grundskolenämnden har genomfört åtgärder i linje med revisorernas rekommendation.

Granskning av IT-strategi

Vi bedömer att Kommunstyrelsen/kommunledningskontoret har vidtagit åtgärder i linje med, efter tidigare yttrande, kvarstående frågeställningar från revisorerna. Enligt inkommet svar pilottestas prismodell, regelverk och tjänstekatalog på IT/VS-avdelningens befintliga OH-kostnader för 2013. Införandeplan för hur projektets resultat ska implementeras i kommunens verksamheter ska vara godkänd av styrgruppen senast 2012-11-30. Området skulle därför vara aktuellt för revisorerna att se över någon gång under hösten 2013.

Ekonomisk uppföljning av större investeringar

Vi bedömer utifrån inkommen information från Stadsbyggnadskontoret att åtgärder har vidtagits i linje med rekommendationerna i revisorernas rapport. För bedömning av om de är tillräckliga för att Kommunstyrelsen och Stadsbyggnadsnämnden ska kunna uppfylla sitt ansvar för god intern kontroll avseende investeringsprojekt krävs en närmare granskning. Den skulle kunna genomföras efter hösten 2012 då IT-stöd och plan för avvikelshantering ska vara införda.

Granskning av Överförmyndaren

Utifrån inkomna underlag och information från Överförmyndaren anser vi att de två första rekommendationerna är åtgärdade, d v s av KF fastställd instruktion är framtagen och verksamhetsberättelse från ÖF ingår i kommunens årsredovisning från 2011. Vad gäller rekommendationen om att granskningen av årsredovisningar bör färdigställas innan sommaren varje år har vi inte mottagit något direkt svar från ÖF. Av deras verksamhetsberättelse framgår dock att Kommunfullmäktige i Norrtälje, Täby, Vallentuna och Österåker under november 2011 beslutade att från och med 1 januari 2012 skapa en gemensam överförmyndarorganisation med säte i Täby. Syftet är att med utökad kompetens upprätthålla rättssäkerheten för huvudmännen och att långsiktigt klara förväntad ökning av ärendemängder och skärpta lagkrav. Detta kan ses som en bra åtgärd för att skapa förutsättningar för att komma tillrätta med sena granskningar av årsredovisningar. Revisorerna bör följa utvecklingen av den nya gemensamma överförmyndarorganisationen och förslagsvis göra en översyn i slutet på detta år eller under våren 2013.

Styrning och uppföljning av arbetsgivarfrågor

Kommunstyrelsen/kommunledningskontoret har satt igång olika aktiviteter och åtgärder för att förtydliga nämndernas arbetsmiljöansvar. Huruvida dessa kommer att vara tillräckliga för att leva upp till rekommendationerna i revisionsrapporten från 2010 går inte att bedöma ännu.

Nästa steg kan vara att begära in de styrdokument i form av ansvars- och uppgiftsfördelning samt reglementen som de säger ska förtydliga arbetsmiljöansvaret under 2012 samt följa upp hur arbetsmiljökonsekvensarbetet mellan tjänstemän och nämnder fungerar vid framtagandet av verksamhetsplanerna för 2013. Brister i följsamhet mot att genomföra de årliga riskbedömningarna av arbetsmiljön för chefsgrupper inom förvaltningarna kvarstår.

Sammanfattningsvis bedömer vi att det bör följas upp ytterligare framöver om kommunstyrelsens styrning och uppföljning av arbetsgivarfrågorna är tillfredsställande.

Äldre med sammansatta vårdbehov i gränssnitten mellan landsting och kommun

Behoven och åtgärder för att förbättra samverkan mellan kommun och landsting kvarstår. En särskild befattning för att jobba med dessa har frågor har tillsatts inom kommunen och kommunchefen lyfter frågan i verksamhetsplanen för 2013 där det framgår att Socialnämnden får ett uppdrag att fortsätta utveckla samverkan. Vi bedömer att detta är ett område som bör följas upp av revisorerna under 2013 för att se vilka konkreta åtgärder som har vidtagits.

Kvalitetsarbete inom äldreomsorgen

Kommunen har vidtagit åtgärder för att komplettera NKI-enkäterna och skapa bättre möjligheter att fånga upp brukares och anhörigas uppfattning om "inflytande". Ett pilotprojekt genomförs på ett av äldreboendena och kommer att presenteras för ledningsgruppen inom Social omsorg 2012-06-07. Faller modellen väl ut ska den därefter även tillämpas i övriga vård- och omsorgsboenden. Resultatet av projektet och vilken fortsättning kommunen väljer bör bevakas av revisorerna som ett led i bedömning av Socialnämndens styrning och uppföljning av äldreomsorgen.

Något ställningstagande till hur myndighetsutövning kan och bör följas upp samt rapporteras har inte tagits under 2011. Rekommendationen angående detta från revisionsrapporten kvarstår alltså.

Angående rekommendationen om att självskattningen flyttas till tillsynsenhetens verksamhetsuppföljning tolkar vi svaret som att rekommendationen följs sedan 2011, d v s uppföljning av verksamheten inom de kvalitetsområden som tidigare även ingick i chefernas självskattning genomförs nu endast av Tillsynsenheten.

Sammanfattningsvis är de två första rekommendationerna fortfarande intressanta för revisorerna att bevaka och följa upp.

Granskning av bisysslor

Enligt inkommen information har Kommunledningskontoret följt revisorernas rekommendation. Tillämpningen och kvaliteten på bedömningen av bisysslorna framgår inte av den här informationsinhämtningen. Eftersom bisysslor är ett av de områden som särskilt kan påverka förtroendet för kommunens tjänstemän om det hanteras felaktigt kan det vara ett skäl för att revisorerna bör titta närmare på just tillämpningen av riktlinjerna, checklistan och anmälan framöver.

2. Bakgrund

På uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Täby kommun har KPMG genomfört en uppföljning av tidigare utförd granskning under åren 2009-2010.

3. Syfte

Syftet med granskningen är att kartlägga vilka åtgärder som vidtagits med anledning av de synpunkter revisorerna angivit i respektive granskningsrapport.

4. Metod och avgränsning

Uppföljningen har genomförts genom kontakter med ansvariga förvaltningar som har fått redogöra för vilka åtgärder de har vidtagit med anledning av synpunkterna i rapporterna. Verifierande underlag har begärts in.

Granskningen gäller uppföljning av förvaltningsrevisionsrapporter, d v s inte rapporter angående ekonomisk redovisning t ex bokslut, delårsbokslut mm. Granskningen omfattar inte granskningar genomförda inom de kommunala bolagen. Endast rapporter med anmärkningar/förbättringsförslag är med i urvalet.

5. Projektorganisation

Uppföljningen har genomförts av Catarina Wester, kundansvarig Täby kommun.

6. Uppföljning av förvaltningsrevisionsrapporter 2009-2010

Följande rapporter har avlämnats under tidsperioden 2009-2010 och ingår i denna uppföljningsgranskning:

2009

- Godkännande/tillstånd och tillsyn av enskilt bedriven barnomsorg
- Granskning av IT-strategi
- Ekonomisk uppföljning och styrning i större investeringar

2010

- Granskning av överförmyndaren
- Styrning och uppföljning av arbetsgivarfrågorna
- Äldre med sammansatta vårdbehov i gränssnitten mellan landsting och kommun
- Kvalitetsarbete inom äldreomsorgen
- Granskning av bisysslor

6.1 Godkännande/tillstånd och tillsyn av enskilt bedriven barnomsorg

Syftet med granskningen var att bedöma om kommunens arbete med tillstånd/godkännande och tillsyn av enskilt bedriven verksamhet lever upp till Skollagens krav och kommunens egna krav på kvalitet i förskoleverksamheten.

Följande synpunkter/förslag till åtgärder lämnades i revisorernas rapport:

Enligt Skollagen skall lagen om registerkontroll för personer som arbetar i förskoleverksamheten följas. Vi rekommenderar

- att kommunen i sin tillsyn gör stickprovsvisa kontroller av att lagen om registerkontroll efterlevs.

Ansvarig styrelse/nämnd

Barn- och grundskolenämnden

Förvaltningens/nämndens redovisning av vidtagna åtgärder

Enligt nämndprotokoll daterad 2009-12-10 genomförs åtgärden från och med november 2009.

Inkomna underlag:

Tillsyn i förskolan – Rutiner angående registerutdrag (2010-04-09)

Sammanställning av granskade förskolor 2010 och 2011

Enligt Lag om registerkontroll ska den som erbjuds en anställning inom förskoleverksamhet visa upp ett utdrag ur polisens belastningsregister till den som erbjuder anställning. Utdraget ska vara högst ett år gammalt.

De fristående enheterna får en gång per år intyga att de följer Lag om registerkontroll. Detta gör de genom att besvara de faktauppgifter som begärs in en gång per år (15 oktober).

Utöver detta sker stickprovskontroller vid de besökta enheterna. Varje år görs stickprov på fem av förskolorna i kommunen. Vid tillsynsbesöket får ansvarig beskriva rutiner kring arbetet med att ta in och förvara utdragen.

De slumpvis utvalda förskolorna blir uppmanade att ta fram lönelistor på all personal som varit anställda under angiven tid.

Vid besöket kontrollerar de tillsynsansvariga att det finns registerutdrag på de anställda som tjänstgjort under perioden. Tillsynsansvariga tar del av anställningsuppgifter och undersöker om registerutdrag finns på samtliga anställda som har skyldighet att visa upp ett. Detta gäller under en slumpvis utvald period på ca tre månader.

Vid årets slut sammanfattas och dokumenteras tillsynsbesöken utifrån följande uppgifter:

- Hur många stickprov som gjorts.

- Hur många som uppfyller lagkraven.
- Hur många registerutdrag som saknas.
- Hur många som har registerutdrag, men de är för gamla.
- Hur många som tagit in registerutdrag för sent.

Enligt sammanställningen över granskade förskolor granskades tre enheter 2010 och fem enheter 2011. Under 2010 genomfördes alltså färre än de fem stickprov de själva har beslutat ska göras per år enligt rutinbeskrivningen. Samtliga kontrollerade förskolor uppfyllde lagkraven.

Bedömning

Enligt den skriftliga information vi har mottagit i form av rutinbeskrivning och stickprovssammanställning bedömer vi att Barn- och grundskolenämnden har genomfört åtgärder i linje med revisorernas rekommendation.

6.2 Granskning av IT-strategi

Utifrån Kommunstyrelsens svar (Tjänsteutlåtande 2010-02-09) på rapportens synpunkter följer revisorerna nu upp hur Kommunledningskontoret/IT-avdelningen

1. tydliggör tjänsteutbud, servicenivå, kostnader/beräkningsunderlag för IT-tjänsterna gentemot verksamheterna.
2. samarbetar med verksamheterna - hur väl de lyckas nå målet att vara "en strategisk partner till verksamheterna",
3. har hanterat de åtgärdsförslag som TOL-analysen 2009 identifierade.

Ansvarig styrelse/nämnd
Kommunstyrelsen

Förvaltningens/nämndens redovisning av vidtagna åtgärder

1. Tydliggör tjänsteutbud, servicenivå, kostnader/beräkningsunderlag för IT-tjänsterna gentemot verksamheterna.

Tjänstekatalog

IT-avdelningen har sedan 2010 en Tjänstekatalog med information om vad IT levererar till kommunens verksamheter. Syftet med tjänstekatalogen är att samla information om alla tjänster som IT erbjuder och att beskriva dessa på ett tydligt och lättfattligt sätt. IT-avdelningens tjänster finns sammanfattade på Täby kommuns intranät och hela tjänstekatalogen kan laddas ned.

Bifogade underlag: Tjänstekatalog och exempel på Tjänstebeskrivningar för nya tjänster.

Service Level Agreement

I samband med att IT-avdelningen erbjuder nya tjänster prissätts dessa och SLA tecknas med berörda verksamheter.

Bifogat underlag: Exempel på SLA för nya tjänster.

Kommungemensamma tjänster/Avropsfinansierad verksamhet

Under våren 2011 påbörjades ett arbete initialt tillsammans med KPMG att ta fram en ekonomimodell för kommungemensamma tjänster inklusive IT-avdelningens tjänster. Syftet är bland annat att tydliggöra verksamheternas kostnader (OH-kostnader) och volymer för gemensamma tjänster och att definiera vilka tjänster som kan avropas och direkt påverkas av verksamheterna.

Ett projektdirektiv håller på att tas fram avseende Avropsfinansierad verksamhet. Projektet ska genomföra följande:

Enkät – en webbaserad enkät för att fastställa nuläget hur budgetansvariga chefer upplever enkelhet, tydlighet, kvalitet och effektivitet i samband med befintliga OH-kostnader ska tas fram och skickas ut till budgetansvariga chefer under kvartal 2 2012.

Synliggöra kostnader – varje verksamhet ska fr o m 1/1 2013 ha vetskap om vad som ingår i de overhead kostnader som fördelas till dem

Prismodell – ta fram en fungerande prismodell som tydligt visar vilka kommungemensamma tjänster som är fasta (overhead) och vilka som är rörliga (avropsfinansierade) samt fastställa debiteringsformer. Riktlinjerna för prismodellen ska vara godkända av KLG senast 2012-11-30.

Regelverk – ta fram ett regelverk för hur tjänster avropas, debiteras och följs upp (kostnad/kvalitet) per budgetår. Regelverket för avrop av tjänster ska vara godkänt av KLG senast 2012-11-30.

Pengpåverkan – identifiera de områden som kan ha påverkan på pengarna och hantera dem från fall till fall.

Tjänstekatalog – fastställa tjänsteutbudet med tillhörande prislapp i de kommungemensamma funktionerna. Tjänstekatalogen ska vara godkänd av styrgruppen senast 2012-11-30.

Pilotverksamhet – prismodell, regelverk och tjänstekatalog ska pilottestas på IT/VS-avdelningens befintliga OH-kostnader för 2013.

Införandeplan – ta fram en införandeplan för hur projektets resultat ska implementeras i kommunens verksamheter. Införandeplanen ska vara godkänd av styrgruppen senast 2012-11-30.

Prismodell, regelverk och tjänstekatalog ska pilottestas på IT/VS-avdelningens befintliga OH-kostnader för 2013. Förslag till paketering av tjänster och kostnadsberäkning för respektive nämnd har tagits fram utifrån budget 2012.

Bifogat underlag: Presentation av Ekonomimodell för Kommungemensamma tjänster (KPMG), presentation av IT-avdelningen Kostnader 2012 – förslag till fördelning samt Beräkningsmodell IT-kostnader 2012.

Projektdirektiv Avropsfinansierad verksamhet översänds så snart det godkänns.

2. Samarbetar med verksamheterna - hur väl ni lyckas nå målet att vara "en strategisk partner till verksamheterna"

IT avdelningen har en organisatorisk struktur bestående av Verksamhetsutveckling, Verksamhetsstöd samt E-tjänsteförvaltning. Anledningen till att Verksamhetsutveckling har legat under IT är just behovet av att vara en strategisk partner till verksamheten. Inom denna enhet återfinns projektledare samt verksamhetsutvecklare som stöttar och driver projekt och verksamhetsutveckling inom kommunens verksamheter.

Det finns sedan många år en etablerad struktur av KAM (key account manager) roller. KAM rollen är en spegling av näringslivets KAM roller med fokus på kundernas utmaningar och behov. Med ett intervall på ca varannan månad deltar IT avdelningens KAM på respektive verksamhet eller avdelnings ledningsmöte. Dels för att få en inblick i nuvarande utmaningarna inom respektive område, samt även uppdatera omkring pågående projekt. Detta både inom den egna funktionen och inom andra områden. Rollen är inte reaktiv utan proaktiv där KAM kommer med aktiva förslag på strategiska utmaningar. I detta arbete finns drivkraften till att få input omkring vilka huvudområden IT skall fokusera och genom strukturen en garanti för att de aktiviteter som IT avdelningen genomför är nära förbundna med behovet.

3. Har hanterat de åtgärdsförslag som TOL-analysen 2009 identifierade

Ledning och organisation

Arbetet med att utveckla Täby kommuns arbete med informationssäkerhet och IT-säkerhet pågår och befinner sig i en enligt säkerhetschefen mycket intensiv period. Ett utkast till informationssäkerhetspolicy är framtaget samt omfattande riktlinjer för informationssäkerhet. Under våren 2012 kommer dessa att vara fastställda. Utbildningar i informationssäkerhet för kommunledning och IT-avdelning är genomförda och inplanerade för övriga personalgrupper. Risk- och sårbarhetsanalyser av verksamhetskritiska system är inplanerade och en modell för informationsklassning kommer fastställas.

Bifogat underlag: PM angående Lägesbeskrivning av arbetet med informationssäkerhet.

Teknik

IT-avdelningen arbetar kontinuerligt med att förbättra IT-säkerheten på system och i nätverk. En genomgång av de identifierade tekniska bristerna i TOL-analysen har genomförts av en säkerhetsexpert från Certezza. Respektive punkt har tillsammans med systemtekniker och systemansvariga stämts av mot genomförda åtgärder.

Bifogat underlag: Anteckningar efter Certezzas möte med systemtekniker på IT-avdelningen.

Bedömning

Tydliggör tjänsteutbud, servicenivå, kostnader/beräkningsunderlag för IT-tjänsterna gentemot verksamheterna

Ur ett revisionsperspektiv är den här frågan framför allt intressant att titta närmare på utifrån frågan om ekonomisk hushållning. Skapar kommunen förutsättningar för effektiva verksamheter där kostnaderna för stödverksamheterna är transparenta och kan påverkas av respektive verksamhet utifrån de behov de har?

Enligt inkommet svar pilottestas prismodell, regelverk och tjänstekatalog på IT/VS-avdelningens befintliga OH-kostnader för 2013. Införandeplan för hur projektets resultat ska implementeras i kommunens verksamheter ska vara godkänd av styrgruppen senast 2012-11-30. Området skulle kunna vara aktuellt för revisorerna att se över någon gång under hösten 2013.

Samarbetar med verksamheterna - hur väl ni lyckas nå målet att vara "en strategisk partner till verksamheterna"

Vi bedömer utifrån inkommen information att förutsättningarna för ett nära och behovsstyrt samarbete är goda.

Hur hanterat de åtgärdsförslag som TOL-analysen 2009 identifierade

Enligt inkommen information från Kommunledningskontoret beslutades i tjänsteutlåtande 2010-02-06 bland annat att synpunkter i tidigare genomförd TOL- analys genomförd av Safeside Solutions 2009 samt synpunkter i revisionsrapport IT Strategi 2009 ska åtgärdas.

Sammanfattningsvis bedömer vi att Kommunstyrelsen/kommunledningskontoret har vidtagit åtgärder i linje med, efter tidigare yttrande, kvarstående frågeställningar från revisorerna. Intressant frågeställning till Kommunstyrelsen framöver skulle kunna vara hur de ser på storleken på stödverksamheterna. Jämför man med andra jämförbara kommuner om den är rimlig? Har de utvärderat hur stödverksamheterna kan bli mer flexibla och anpassningsbara utifrån förändringar i volymer ute i verksamheterna?

6.3 Ekonomisk uppföljning och styrning i större investeringar

Granskningens syfte var att bedöma den ekonomiska styrningen och uppföljningen i större investeringar. Granskningen har i ett första steg omfattat en jämförelse mellan ursprunglig budget och slutligt utfall för tio större investeringsprojekt och i ett andra steg en fördjupande analys av orsaker till stora budgetavvikelser i två av projekten.

Revisorernas rekommendationer:

- Formen för styrning och uppföljning av investeringsprojekt bör fastställas med större tydlighet av berörda organ
- Styrning och uppföljning bör alltid innefatta tidig analys och återrapportering till styrelse/nämnd av större avvikelser mot budget, t ex efter upphandling eller efter avvikelser i utfall gentemot upphandlad entreprenad
- En systematisk utvärdering bör göras av de analyser som görs av större avvikelser

- Slutredovisning bör ske till styrelse/nämnd av samtliga större investeringar
- Projektstyrning och uppföljning bör ske med bättre IT-stöd än idag
- Efteranalyser bör göras av de projekt som haft de största avvikelserna

Ansvarig styrelse/nämnd

Kommunstyrelsen och Stadsbyggnadsnämnden

Förvaltningens/nämndens redovisning av vidtagna åtgärder

Formen för styrning och uppföljning av investeringsprojekt bör fastställas med större tydlighet av berörda organ

Från och med mars 2011 har en ekonomitjänst tillsatts på planeringsavdelningen med uppdrag att förbättra kommunens investeringsplanering. Ekonomen har kontinuerliga avstämningar och ett nära samarbete med projektledare och chefer inom stadsbyggnadskontoret.

Inför framtagande av investeringsbudgeten har nya budgetmallar upprättats inom ramen för den nya projektmodellen i syfte att förenkla och systematisera budgetarbetet.

Investeringsplanen har förändrats och omfattar mer information om respektive projekt. En ändrad ombudgeringsprincip infördes från 2011 års bokslut då kvarstående investeringsmedel ombudgeras till det år då de beräknas nyttjas och inte enbart till nästkommande år. Syftet med detta är att minska budgetavvikelseerna.

Kontinuerliga avstämningar av prognosen för investeringar under året görs och tas i beaktande vid budgetarbetet för att medel för investeringar ska finnas tillgängliga det år de beräknas nyttjas. Syftet är att minska budgetavvikelseerna.

Löpande likviditetsavstämningar görs månadsvis i de större investeringsprojekten.

Styrning och uppföljning bör alltid innefatta tidig analys och återrapportering till styrelse/nämnd av större avvikelser mot budget, t ex efter upphandling eller efter avvikelser i utfall gentemot upphandlad entreprenad

Större projekt rapporteras löpande till stadsbyggnadsnämnden, t ex rapporteras månatligen status om utveckling och ekonomi i Täby centrum-projektet.

En systematisk utvärdering behöver göras av de analyser som görs av större avvikelser

En systematisk plan för avvikelshantering pågår och beräknas vara klar till hösten 2012. Löpande uppföljning görs i nära samarbete med projektledare.

Ekonomisk slutredovisning bör ske till styrelse/nämnd av alla större investeringar

Ekonomisk slutredovisning sker av alla större investeringar.

Projektstyrning och uppföljning bör ske med bättre IT-stöd än idag

I arbetet med att förbättra den löpande investeringskalkyleringen har även undersökts om anskaffning av IT-stöd för projektstyrning är aktuell. En översyn av befintliga rutiner och IT-stöd för förbättrad projektstyrning har gjorts och avstämningar har gjorts med representanter från

stadsbyggnadskontoret, redovisningen och systemansvarig. Till hösten beräknas en ny rapport i befintligt IT-system vara framtagen.

Efteranalyser bör göras av de projekt som haft de största avvikelserna

I samband med den ekonomiska slutredovisningen av större investeringar, görs även en efteranalys.

Bedömning

Vi bedömer utifrån inkommen information från Stadsbyggnadskontoret att åtgärder har vidtagits i linje med rekommendationerna i revisorernas rapport. För bedömning av om de är tillräckliga för att Kommunstyrelsen och Stadsbyggnadsnämnden ska kunna uppfylla sitt ansvar för god intern kontroll avseende investeringsprojekt krävs en närmare granskning. Den skulle kunna genomföras efter hösten 2012 då IT-stöd och plan för avvikelshantering ska vara införda.

6.4 Granskning av överförmyndaren

Projektets syfte var att bedöma om verksamheten bedrivs på ett ändamålsenligt sätt, hur stor verksamheten är, hur många uppdrag respektive förvaltare har och hur överförmyndaren arbetar med intern kontroll. Granskning har även skett att gode män på ett tillfredsställande sätt

- förvaltar egendom
- sörjer för att hjälpbehov tillgodoses
- utformar och följer rutiner för sina åtaganden

Revisorerna rekommenderade att

1. kommunfullmäktige fastställer en instruktion för överförmyndaren
2. överförmyndaren åläggs att årligen lämna en egen verksamhetsberättelse
3. granskningen av årsredovisningar färdigställs innan sommaren varje år

Ansvarig styrelse/nämnd

Överförmyndaren (egen myndighet)

Förvaltningens/nämndens redovisning av vidtagna åtgärder

1. Fullmäktige har beslutat att instruktion ska upprättas samt att en kort verksamhetsberättelse ska ingå i kommunens årsredovisning.
2. Verksamhetsberättelse är upprättad och en av ekonomichefen anpassad version ingår i förslaget till årsredovisning för 2011.
3. Instruktion. Denna har "fallit litet mellan stolarna" men jag har nu skickat mitt förslag till kommunjurist och kanslichef för deras synpunkter och avsikten är att den ska hanteras av fullmäktige i maj i år.

Inkomna underlag:

Instruktion för Överförmyndaren i Täby (ej daterad)
Verksamhetsberättelse 2011 (2012-03-21)

Instruktionen innehåller information om vad som gäller inom följande områden:

- Reglering (vilka lagar och förordningar ÖF främst regleras av),
- Uppgifter
- Organisation
- Mandatperiod
- Ersättares tjänstgöring
- Delegation
- Personuppgiftsansvar
- Arkivansvar
- Redovisning (verksamhetsberättelse från ÖF ska ingå kommunens årsredovisning)

Bedömning

Utifrån inkomna underlag och information från ÖF anser vi att de två första rekommendationerna är åtgärdade, d v s av KF fastställd instruktion är framtagen och verksamhetsberättelse från ÖF ingår i kommunens årsredovisning från 2011.

Vad gäller rekommendationen om att granskningen av årsredovisningar bör färdigställas innan sommaren varje år har vi inte mottagit något direkt svar från ÖF. Av deras verksamhetsberättelse framgår dock att Kommunfullmäktige i Norrtälje, Täby, Vallentuna och Österåker under november 2011 beslutade att från och med 1 januari 2012 skapa en gemensam överförmyndarorganisation med säte i Täby. Syftet är att med utökad kompetens upprätthålla rättssäkerheten för huvudmännen och att långsiktigt klara förväntad ökning av ärendemängder och skärpta lagkrav. Detta kan ses som en bra åtgärd för att skapa förutsättningar för att komma tillrätta med sena granskningar av årsredovisningar.

Revisorerna bör följa utvecklingen av den nya gemensamma överförmyndarorganisationen och förslagsvis göra en översyn i slutet på året eller under våren 2013.

6.5 Styrning och uppföljning av arbetsgivarfrågorna

Arbetsgivarpolitiken berör bland annat arbetsmiljö, hälsa, jämställdhet, mångfald, lönepolitik och ledarfrågor. Det övergripande syftet med granskningen var att bedöma om styrning och uppföljning av arbetsgivarfrågorna var tillfredsställande. I granskningen lades särskilt fokus på styrning och uppföljning av arbetsmiljöfrågorna.

Följande synpunkter/förslag till åtgärder lämnades i revisorernas rapport:

1. Kommunstyrelsen bör ta ställning till hur ett förtydligande ska göras av ansvarfördelningen så att det finns en tydlig koppling mellan ekonomiskt ansvar, verksamhetsansvar och arbetsgivaransvar.
2. Det är av största vikt att Täby kommun som arbetsgivare är uppmärksam på de signaler som ges avseende chefernas arbetsbelastning och då detta har stor betydelse för vilka förutsättningar

de har att kunna arbeta med arbetsgivarfrågorna i enlighet med de riktlinjer och rutiner som finns i kommunen.

3. Enligt den årsrapportering om arbetsmiljön som redovisats finns det enheter där rutinerna inte följs och vi vill understryka att krav måste ställas på samtliga enheter att dessa rapporteringar görs.

Vi har tagit del av kommunstyrelsens svar (Protokoll 2011-03-07, dnr 16/2010-01) på rapportens synpunkter och har utifrån det bett om följande:

1. Information och underlag om hur KS i det systematiska arbetsmiljöarbetet har förtydligat på vilket sätt nämnderna ska kunna fullgöra sitt ansvar.
2. Information och underlag om de årliga riskbedömningar som genomförs av överordnad chef tillsammans med sin chefsgrupp.
3. Senaste medarbetarundersökningen.
4. Mallen för utvecklingssamtal.
5. Andel genomförda utvecklingssamtal senaste året.
6. Information och underlag om huruvida samtliga enheter har lämnat redovisning till årsrapporten om arbetsmiljön det senaste året.

Ansvarig styrelse/nämnd

Kommunstyrelsen

Förvaltningens/nämndens redovisning av vidtagna åtgärder

Arbetsmiljöansvaret

Kommunstyrelsen/kommunledningskontoret utreder och hanterar frågan om förtydligande av ansvarsfördelning och har vidtagit följande åtgärder så här långt:

- Tagit in stöd av arbetsrättsjurist och arbetsmiljöexpert från Sveriges kommuner och landsting
- Fört dialog med andra kommuner om hur de har löst denna fråga
- Haft interna möten med kommunjurist, personalchef, förhandlingschef och personalkonsult för att se över hur de bör arbeta med processen, till exempel genomföra förändringar i reglementen

Kommunledningskontoret anger i svaret att de med ledning av aktiviteterna ovan nu arbetar med att förtydliga ansvarsfördelningen för arbetsmiljön på ett sätt som är anpassat till kommunens nämnd- och tjänstemannaorganisation.

Ytterligare pågående åtgärder för att säkerställa att arbetsmiljökonsekvenser beaktas tidigt i arbetet med verksamhetsplanen för 2013 är att de tjänstemän som utreder besparingsförslag ska till respektive nämnd redovisa eventuella arbetsmiljökonsekvenser. På så sätt ska nämnderna fullgöra sitt arbetsmiljöansvar i arbetet med verksamhetsplanen, vilket leder till ett förtydligande

av kopplingen mellan nämndernas arbetsmiljöansvar, ekonomiska ansvar, verksamhetsansvar och arbetsgivaransvar.

Under 2012 kommer detta ansvar även att förtydligas i ansvars- och uppgiftsfördelningen och i reglementena. Vid nästa årsrapport för arbetsmiljön som gäller 2011 – 2012, beroende på tvååriga arbetsmiljömål, kommer respektive nämnd att godkänna sin rapport före kommunstyrelsens godkännande och antagande av nya arbetsmiljömål.

Riskbedömning av chefers arbetsmiljö

Vad gäller riskbedömning av chefernas arbetsmiljö är det en uppgift som enligt kommunledningskontoret tydligt framgår av arbetsmiljöansvaret och som en av aktiviteterna i det systematiska arbetsmiljöarbetet för att nå de mätbara arbetsmiljömålen. Av svaren i årsrapporten för 2011 går det enligt kommunledningskontoret att utläsa att riskbedömningar för chefsgrupper gjorts inom hela förvaltningen för social omsorg och Stadsbyggnadskontoret samt för två enheter inom förvaltningen för barn- och grundskola. I rapporten från övriga verksamheter går det inte att utläsa detta menar Kommunledningskontoret. Det här är ett förbättringsområde som de säger att de kommer att arbeta vidare med.

Enheternas årsrapporter om arbetsmiljön

Underlag till årsrapporten har lämnats in av samtliga enheter utom en på grund av chefsbyte. Då årsrapporterna i år skulle läggas in i ett nytt målstyrningsinstrument har extra konsultativt och operativt stöd getts till chefer i samband med inrapporteringen. Stödet har getts av personalavdelningen och av ansvarig för målstyrningsinstrumentet på planeringsavdelningen.

Utvecklingssamtal

Andel genomförda utvecklingssamtal 2011 låg på 78 %. En ny mall för utvecklingssamtal har tagits fram och började användas hösten 2011. Utgångspunkten i frågeställningarna är verksamhetsnyttan enligt kommunledningskontoret. Mallen bygger på utgångspunkterna i de fyra policyerna: ledar- och medarbetarskap, lön, hälsofrämjande samt riktlinjen för service och bemötande.

Bedömning

Kommunstyrelsen/kommunledningskontoret har satt igång olika aktiviteter och åtgärder för att förtydliga nämndernas arbetsmiljöansvar. Huruvida dessa kommer att vara tillräckliga för att leva upp till rekommendationerna i revisionsrapporten från 2010 går inte att bedöma ännu.

Nästa steg kan vara att begära in de styrdokument i form av ansvars- och uppgiftsfördelning samt reglementen som de säger ska förtydliga arbetsmiljöansvaret under 2012 samt följa upp hur arbetsmiljökonsekvensarbetet mellan tjänstemän och nämnder fungerar vid framtagandet av verksamhetsplanerna för 2013.

Brister i följsamhet mot att genomföra de årliga riskbedömningarna av arbetsmiljön för chefsgrupper inom förvaltningarna kvarstår.

Kommunledningskontoret har inte skickat över den senaste medarbetarundersökningen utan informerar bara om att det ska genomföras en under våren 2012. Resultatet av den bör revisorerna ta del av för att få en bild av hur arbetsmiljön upplevs i kommunen.

Sammanfattningsvis bedömer vi att det bör följas upp ytterligare framöver om kommunstyrelsens styrning och uppföljning av arbetsgivarfrågorna är tillfredsställande.

6.6 Äldre med sammansatta vårdbehov i gränssnitten mellan landsting och kommun

Stiftelsen Stockholms läns Äldrecentrum (ÄC) genomförde 2010 en granskning av hur vården av äldre med sammansatta vårdbehov fungerar i gränssnittet mellan kommunernas och landstingets ansvarsområde.

Revisorerna rekommenderade utifrån ÄC:s rapport att huvudmännen gemensamt gör följande:

1. Tar fram tydliga samverkansöverenskommelser samt skapar en samverkansstruktur anpassad till nya organisationsmodeller
2. Säkerställer att det finns en fungerande systematisk avvikelserapportering som ger underlag till att identifiera och åtgärda samverkansproblem
3. Enas om avtals- och regeltolkningar bl a när det gäller uppdragen för SÄBO, korttidshem och rehabilitering
4. Skapar incitament som främjar samverkan över gränssnitten mellan vårdgivarna
5. Säkerställer att lagstadgad individuell vårdplanering i hemmet genomförs
6. Utvecklar formerna för informationsutbytet mellan vårdgivarna så att dessa blir säkrare och effektivare, och att fler aktörer, som t e x företrädare för SÄBO, hemtjänst och primärvårdsrehab, får tillgång till WebCare
7. Säkerställer att utförarna följer aktuella lagar och föreskrifter för delegering av hälso- och sjukvård och särskilt följer upp att dessa efterlevs

Ansvarig styrelse/nämnd Socialnämnden

Förvaltningens/nämndens redovisning av vidtagna åtgärder

För socialnämnden och dess verksamheter är samverkan med landstinget en prioriterad fråga, inte bara avseende multisjuka äldre utan även för andra grupper. Några framsteg kring samverkan som lett till konkreta förbättringar avseende de brister som påtalats i Äldrecentrums rapport kan dock inte rapporteras.

Inom socialnämndens område har behovet av samverkan med landstinget däremot resulterat i att en särskild befattning inrättats för detta med uppdrag att utveckla formerna för samverkan. Efter rekrytering är nu denna befattning bemannad sedan april 2012.

Att samverka med är en prioriterad fråga för kommunen och socialnämnden kan även utläsas i Planeringsunderlaget för 2013 som fastställdes av kommunstyrelsen i januari 2012. Som en följd av detta har frågan lyfts i socialnämndens del av Kommunchefens förslag till verksamhetsplan för 2013. Förslaget överlämnas till samtliga nämnder för yttrande i juni. Av kommunchefens förslag till verksamhetsplan 2013 framgår bl a att Socialnämnden får ett uppdrag att fortsätta utveckla för samverkan med landstinget i syfte att skapa värde och nytta för den enskilde.

Socialnämnden nämner också i sitt svar det projekt som Kommunförbundet i Stockholms län (KSL) driver tillsammans med landstinget angående kommunalisering av hemsjukvården. Under 2012 och framåt kommer arbetet att intensifieras och involvera såväl länets kommuner som landstinget i allt större omfattning.

Bedömning

Behoven och åtgärder för att förbättra samverkan mellan kommun och landsting kvarstår. En särskild befattning för att jobba med dessa har frågor har tillsatts inom kommunen och kommunchefen lyfter frågan i verksamhetsplanen för 2013 där det framgår att Socialnämnden får ett uppdrag att fortsätta utveckla samverkan. Vi bedömer att detta är ett område som bör följas upp av revisorerna under 2013 för att se vilka konkreta åtgärder som har vidtagits.

6.7 Kvalitetsarbete inom äldreomsorgen

2010 genomfördes en granskning av hur kommunen arbetar med kvalitet inom äldreomsorgen.

Projektets syfte var att bedöma om

- Övergripande kvalitetsmål fastställdes
- Målen var rimliga med utgångspunkt från realism, mätbarhet och nåbarhet
- Målen nås
- Ett ledningssystem inrättats
- Om ledningssystemet var ändamålsenligt
- Hur kommunen säkerställer att externa utförare verkar i riktning mot av kommunen fastställda mål

Granskningen var i huvudsak en uppföljning av tidigare granskning 2008.

Revisorerna föreslog följande förbättringsåtgärder:

1. NKI-undersökningen kompletteras med en metod som fångar brukarnas/anhörigas uppfattningar i icke matematiska resultat
2. Även socialnämndens inre kvalitetsarbete inom myndighetsutövning skall omfattas av den årliga kvalitetsrapporteringen
3. Att självskattningen flyttas till tillsynsenhetens verksamhetsuppföljning

Ansvarig styrelse/nämnd
Socialnämnden

Förvaltningens/nämndens redovisning av vidtagna åtgärder

1. Komplement till NKI-undersökning

Socialnämndens verksamheter har under 2011 sökt praktiska arbetsformer för förbättringsarbete och kvalitetsutveckling. Under hösten 2011 och våren 2012 deltar verksamhetsområdets ledningsgrupp och handläggare från kommunledningskontorets planeringsavdelning i utbildningen "Leda för resultat" (LFR) i Sveriges kommuner och landsting regi. Inom ramen för denna utbildning prövas för närvarande intervjuer av boende vid vård- och omsorgsboende som kompletterande metod till enkät för att fånga upp brukares och anhörigas uppfattning.

I testet med intervjuer är det "indikatorn" inflytande som granskas. Bakgrunden är att inflytande för de boende i vård- och omsorgsboende identifierats som ett förbättringsområde i Socialstyrelsen NKI-undersökning 2010 och 2011.

Underlag som styrker att åtgärden vidtagits är plan för utvecklingsarbete, PM om roller och aktörer, intervjuformulär och tidplan vilka bifogas.

2. Rapportering av kvalitetsarbete inom myndighetsutövningen

Hur myndighetsutövningen inom socialnämnden ska följas upp har ingått i ovan nämnda arbete med att söka arbetsformer för att förbättringsarbete och kvalitetsutveckling. Inom socialnämndens verksamheter har tidigare olika former av enkäter använts för att följa upp myndighetsutövningen, men tyvärr med alltför låg svarsfrekvens. Denna form av uppföljning har därför förkastats i diskussionerna.

Något ställningstagande till hur myndighetsutövning kan och bör följas upp samt rapporteras har inte tagits under 2011. Anledning är att fokus på kvalitetsarbetet har lagts på det arbete som nu genomförs enligt beskrivning ovan.

3. Självsfattning i tillsynsenhetens verksamhetsuppföljningar

Under 2011 har tillsynsenheten liksom under 2010 genomfört granskning inom de kvalitetsområden som under 2009 och 2010 ingått i chefernas självsfattning:

- Fel och brister (samtliga)
- Synpunkter och klagomål (samtliga)
- Avvikelsehantering (HSL)
- Riskhantering (HSL)

I 2010 års kvalitetsrapport genomfördes en jämförande analys av resultatet från självsfattningen och resultatet från tillsynsenhetens granskning. Någon självsfattning har alltså inte genomförts under 2011.

Underlag för att styrka genomförda åtgärder är ett urval statistikrapporter från tillsynsenhetens granskning.

Bedömning

Komplement till NKI-undersökning

Täby kommun har vidtagit åtgärder för att komplettera NKI-enkäterna och skapa bättre möjligheter att fånga upp brukares och anhörigas uppfattning om ”inflytande”. Ett pilotprojekt genomförs på ett av äldreboendena och kommer att presenteras för ledningsgruppen inom Social omsorg 2012-06-07. Faller modellen väl ut ska den därefter även tillämpas i övriga vård- och omsorgsboenden. Resultatet av projektet och vilken fortsättning kommunen väljer bör bevakas av revisorerna som ett led i bedömning av Socialnämndens styrning och uppföljning av äldreomsorgen.

Rapportering av kvalitetsarbete inom myndighetsutövningen

Något ställningstagande till hur myndighetsutövning kan och bör följas upp samt rapporteras har inte tagits under 2011. Rekommendationen från revisionsrapporten från 2010 kvarstår.

Självskattningen flyttas till tillsynsenhetens verksamhetsuppföljning

Tolkar svaret som att rekommendationen följs sedan 2011, d v s uppföljning av verksamheten inom de kvalitetsområden som tidigare även ingick i chefernas självskattning genomförs nu endast av Tillsynsenheten.

Sammanfattningsvis är de två första rekommendationerna fortfarande intressanta för revisorerna att bevaka och följa upp.

6.8 Granskning av bisysslor

Granskningens syfte har varit att bedöma om

- Bisysslor förekommer i kommunens förvaltningar
- Förvaltningschefer har kännedom om aktuella bisysslor
- Förekommande bisysslor är tillåtna enligt AB 07 och förenliga med 7§ LOA
- Förekommande bisysslor är tillåtna enligt andra avtal kring anställning
- Kommunen har ändamålsenliga rutiner för hantering av bisysslor

KPMG konstaterar i sin rapport att bisysslor förekommer i Täby kommun och att kommunen inte agerat för att skaffa sig kunskap om omfattningen eller möjlig påverkan på en anställning. KPMGs slutsatser är att kommunen inte med säkerhet kan avgöra huruvida förekommande bisysslor

- Inverkar hindrande på de anställdas arbetsuppgifter
- Påverkar arbetsuppgifterna med risk för förtroendeskada för person och kommun
- Innebär att de anställda konkurrerar med kommunen

KPMG rekommenderar att en rutin införs som möjliggör en fullständig och detaljerad överblick av de anställdas bisysslor.

Ansvarig styrelse/nämnd
Kommunstyrelsen

Förvaltningens/nämndens redovisning av vidtagna åtgärder

Kommunen har tagit fram riktlinjer för bisysslor, en checklista för att underlätta chefernas bedömning av bisysslor, en blankett för medarbetarna att anmäla bisyssla samt en sammanställning för vilken lag och avtal som reglerar bisysslor. Riktlinjerna anger att bisysslorna ska följas upp en gång per år som en del i årsredovisningen. I januari 2012 tillfrågades medarbetare och chefer om bisysslor och en sammanställning har gjorts över antalet anmälda bisysslor. Den visar att 92 medarbetare har någon form av bisyssla. Bisysslorna har inte bedömts vara förtroendskadliga, konkurrerande eller arbetshindrande.

Bedömning

Enligt inkommen information har Kommunledningskontoret följt revisorernas rekommendation. Tillämpningen och kvaliteten på bedömningen av bisysslorna framgår inte av den här informationsinhämtningen. Eftersom bisysslor är ett av de områden som särskilt kan påverka förtroendet för kommunens tjänstemän om det hanteras felaktigt kan det vara ett skäl för att revisorerna bör titta närmare på just tillämpningen av riktlinjerna, checklistan och anmälan framöver.

KPMG, dag som ovan

Catarina Wester
Kundansvarig